

Kilenc napos tanulmányútunk során megismertük a jugoszláv erdészet szervezetét, problémáikat és eredményeiket. A jugoszláv erdészeket mint jó szakembereket ismertük meg, akik mindig szívesen, készségesen adtak felvilágosítást kérdéseinkre. Sok közös problémánk van, így mindkét fél részéről felmerült az a kívánság, hogy a szakmai kapcsolatokon keresztül a jugoszláv—magyar erdészbarátságot jobban el kell mélyíteni.

Kocsárdi Károly—Nyirádi Lajos

Hozzászólás Fila József: „Gondolatok az erdőgazdasági önköltségcsökkentés” című cikkéhez

Fila József cikkében helyesen állapítja meg, hogy a mai premizálási rendszer, mely kizáróan a gazdálkodás éves pénzügyi eredményein alapul, gátolón hat az élőfatermelés érdekében végzerdő munkák végrehajtására. Erre sok példát hoz fel. (289. oldal második bekezdés.) Ha a vezetők lelkiismeretlenek, a mai premizálási rendszer az élőfakészlet értékének csökkenéséhez is vezethet. Megoldási módként azt ajánlja, hogy olyan önköltségmérési módszert vezessünk be, amely két síkon: az éves gazdálkodás pénzügyi eredményei és az élőfatermelés terén elért eredmények alapján, a két eredmény összevetésével, méri a gazdálkodás eredményességét.

Ennek az eljárásnak bevezetése azt tételezi fel, hogy az élőfatermelés terén elért eredményeket — éppúgy, mint az éves gazdálkodás eredményeit — pénzügyileg is ki tudjuk mutatni, mert csak egynemű eredményeket lehet előjellel összevetni. Röviden: a kezdő és a végző időpontban meg kellene állapítani az erdőnek (erdészetnek, erdőgazdaságnak) — mint állóeszköznek — az értékét, hogy a két érték különbözete és az időközi pénzügyi eredmények összevetése alapján megállapíthassuk a gazdálkodás eredményességét. Ennek az értéknek, illetőleg értékkülönbözetnek a kiszámítása — még egy-kétéves relációban is — szinte legyőzhetetlen nehézségekbe ütköznék, 5—10 éves viszonylatban pedig — jelen pillanatban — kivihetetlen. Utalok itt *Kulcsár Viktor* aspiránsnak Az ERDŐ ugyanezen számában megjelent cikkére, melynek befejező részében megállapítja, hogy az erdőértékszámítás gyakorlati kérdéseinek kidolgozása csak az elméleti kérdések tisztázása után végezhető el.

Olyan utat kell tehát választani, mely már ma is járható, hogy a hozzászólásom első bekezdésében említett következményeket elkerülhessük. Véleményem szerint az éves pénzügyi eredmények alapján történő premizálást meg kellene hagyni, de a kifizethető prémium nagyságát erősen csökkenteni kellene. Az éves prémiumon kívül azonban — hosszabb, 5, 10 éves időközökben — az üzemtervek segítségével megállapított *élőfatermelési eredmények alapján is premizálni kellene az erdőgazdaságok dolgozóit!*

Ezek után nézzük meg, hogy a mai üzemtervek mennyiben alkalmasak a cél elérésére és hogyan kellene azokat megváltoztatni, ill. milyen mutatókat kellene azokban kidolgozni, hogy az üzemtervek alapján el lehessen bírálni az élőfatermelés eredményeit.

1. Kézenfekvő az a gondolat, hogy egy adott erdő aránál nagyobb értéket képvisel, mennél nagyobb annak élőfakészlete. — Ha tehát az üzemterv lejártakor az élőfakészlet nagyobb, mint az üzemterv felvételi évében, a gazdálkodás *mennyiségi élőfatermelés* szempontjából eredményes volt. (Mennyiségi élőfatermelés.)

2. Az is nyilvánvaló, hogy egy adott erdő annál értékesebb, mennél több szerfa termelhető belőle. Ha tehát a szerfára alkalmas fa, az összes erdőrészekben, az üzemtervi időszak végén %₀-ban több, mint az üzemterv kezdő évében, akkor a gazdálkodás *minőségi élőfatermelés* szempontjából is eredményes volt. (Minőségi élőfatermelés.)

3. Köztudomású dolog, hogy az elegyes erdő élőfatermelőképessége magasabb, mint az elegyetlené, de az is köztudomású, hogy az elegyes erdő minőségileg is jobb fát nevel. Tehát az üzemtervi időszak végén mutatkozó elegyesállomány hektártöbblet az *eredményes élőfatermelés* mutatója. (Mennyiségi és minőségi élőfatermelés.)

* Megjelent Az Erdő 1953. évi 8. számában.

4. Legnagyobb élófatermelő-képességű és egyben a talajt is a legjobban védi, a többszintű, elegyes erdő. — Ennek abszolút területnövekedése is eredményes élófatermelésre utal. (Mennyiségi és minőségi élófatermelés.)

5. Az élófatermelés szempontjából mind mennyiségi, mind minőségi, valamint pénzügyi szempontból is eredményt jelent, ha az üzemtervben megtervezett mértéken felül alkalmazzuk, a tervidőszakon belül, a természetes felújítási módokat.

6. Az élófatermelés vonalán eredményt jelent az is, ha a gazdálkodás főbb irányelveit tárgyaló jegyzőkönyvben lerögzített fafajmegoszlás elérésére eredményes lépéseket tettünk.

Az éves pénzügyi eredményeket erősen befolyásolhatja, ha a műszaki létesítmények (magas- és mélyépítmények), valamint a géppark karbantartására a szükségesnél kisebb összeget fordítunk, ezért:

7. Elbírálandó lenne a műszaki létesítmények és géppark karbantartási foka a premizálási időszak elején és végén s így a fentiek karbantartásának elhanyagolásával kiosztott éves prémium a hosszabb időszakban kiosztott prémiumot csökkentené.

Nézzük meg ezekután, hogy az előbbi hét pontban felsorolt és az eredményes élófatermelés ismertetőjeléül szolgáló mutatók mennyiben vannak beépítve a mostani üzemtervekbe, ill. hogyan kellene azokat kimunkálnunk.

1. A kezdő élőfakészlet az üzemtervekben megvan. A végző élőfakészlet az ugyanazon területre vonatkozó új üzemterv készítésekor megállapítást nyer. Itt csak arra kell figyelemmel lenni, hogy a még nem vágásérett állományok élőfakészletének megállapításánál — az új üzemtervben — ugyanazt a fatermelési táblát használjuk, mint a lejárt üzemtervben.

2. Az erdő átlagos szerfaszázaléka a jelenlegi üzemtervekben nincs kimunkálva. Utólag ez már nem is munkálható ki. Amíg tehát olyan erdők élófatermelési eredményeit vizsgáljuk, amelyekben ez a mutató nincs kimunkálva, ezt a pontot nem vesszük figyelembe.

3—4. Az elegyes erdők, valamint az elegyes többszintű állományok területe a jelenlegi üzemtervekben nincs feltüntetve, de utólag bármikor kimutatható és így ez a mutató már most is alkalmazható.

5. A természetes úton felújítandó terület már a mostani üzemtervekben is ki van mutatva, így ez a mutató is alkalmazható.

6. A végző és kezdő üzemterv III/a. táblázata tartalmazza ezen mutatót.

7. A jelenlegi üzemtervekben ez az adat hiányzik, utólag nem állapítható meg, tehát ezt a mutatót is figyelmen kívül hagyjuk addig, amíg mind a végző, mind a kezdő üzemtervben meglesz.

A hét felsorolt mutatón kívül esetleg még más mutatókat is figyelembe lehetne venni.

A mutatók megállapításának részletkérdéseit, azoknak a premizálás szempontjából való súlyozott figyelembevételét, a különböző időpontban lejáró üzemtervek adattáirak összehangolását stb. szándékosan nem tárgyalom. Hozzászólásommal mindössze azt akarom elérni, hogy Fila József cikkében felvetett súlyos kérdések megoldását a magam részéről néhány gondolat felvetésével elősegítsem és ezáltal hozzájáruljak néhány gondolattal a szocialista erdőgazdaság felépítéséhez.

Sümegh Nándor

Erdő-mező virágai

(III. bővített kiadás)

A könyv közérthető, könnyen használható rendszerezéssel lehetővé teszi a virágos növények gyors felismerését, de az ismertetett virágokat színes táblákon is bemutatja. Az új kiadás hazánk erdőn-mezőn termő legjellemzőbb virágain kívül az Északi-Kárpátok vidékének jellegzetes virágait ismerteti és felismerésüket 20 új, színes táblával könnyíti meg.

208 oldal

Ára: 35,— Ft

Kapható a könyvesboltokban, földművesszövetkezeti boltokban és a falusi könyvtár-soknál. Megrendelhető a Mezőgazdasági Könyvesboltból, Budapest, V., Vécsey utca 5.